

2019-04-03

Infrastrukturminister Tomas Eneroth
Infrastrukturdepartementet

Inför upphandling av nattågstrafik from januari 2021

Synpunkter från aktörer i Jämtland Härjedalen

I tider av klimatdebatt och ökad miljömedvetenhet är det rimligt att anta att efterfrågan på tågresor fortsätter att öka. Dag- och nattågstrafiken kompletterar varandra. Det är viktigt att kommande nattågsupphandling tar höjd för en sådan utveckling.

Nuvarande nattågstrafik

Efter ett intensivt gemensamt påverkansarbete där en rad aktörer medverkade återupptogs nattågstrafiken Stockholm-Östersund-Duved på helårsbasis hösten 2018 för att inom ramen för nuvarande upphandling och avtal gälla till och med december 2020. Även för sträckan Stockholm-Luleå-Narvik gäller dessa villkor avseende tiden.

Kommande upphandling

Då nattågstrafiken på båda dessa sträckor för tiden efter 2020 nu ska upphandlas ser vi, aktörer inom Jämtland Härjedalen, det som nödvändigt att föra fram vår uppfattning om vad upphandlingen bör avse.

Till stöd för vår uppfattning vill vi trycka på flera saker:

-För en god tillgänglighet till/från vår region behöver vi hög kvalitet i samtliga trafikslag både för att möjliggöra besök i regionen och för att tillgodose regionens behov av resor till och från andra delar av landet av andra skäl. Då nattågstrafiken, och övrig tågtrafik, på kort tid visat på en stark utveckling så finns goda skäl för att i den kommande upphandlingen ge bästa möjliga förutsättningar för en fortsatt stark utveckling.

-Besöksnäringens största utmaning avseende miljöpåverkan finns inom transportområdet. Framst gäller detta gästernas resor, men även andra typer av transporter för att försörja näringen är relativt omfattande. I det perspektivet och på de marknader det här handlar om är tåget ett överlägset trafikslag vilket också stöds av en allt starkare vilja hos gästen att ta ansvar i hållbarhetsfrågor, inklusive att välja att resa med tåg där det är möjligt.

-I det så kallade Januariavtalet, den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna, uttrycks en tydlig målsättning att bygga ut infrastrukturen bland annat genom en fortsatt utbyggnad av järnvägen i norra Sverige. En ytterligare utvecklad nattågstrafik bör ses som en självklar del i den målsättningen.

Vad vill vi i Jämtland Härjedalen?

Mot bakgrund av ovanstående är vår uppfattning:

- Att upphandlingen av nattågstrafik Stockholm-Östersund-Duved och Stockholm-Luleå-Narvik ska samordnas fullt ut, inkl samnyttjande av vagnpark
- Att nattågstrafik från/till Göteborg-Duved respektive Narvik också ska upphandlas och att ekonomin jämfört med trafiknytta avseende en sådan lösning ska tydliggöras inför ett beslut
- Att en ambition att på sikt utveckla trafik även till Trondheim bör skrivas in i underlaget
- Att upphandlingen tydligt ska uttrycka krav på kontinuitet, det vill säga trafik året runt

- Att upphandlingen ska ställa tydliga krav även på tillräcklig kapacitet t ex avseende antal tåg och vagnar per dygn, beaktat den efterfrågan vi redan ser idag
- Att kvalitetsaspekter avseende bemanning, information, service, avgångs- och ankomsttider etc ska ingå i upphandlingen
- Att en tydlig samordning av synpunkter från samtliga berörda regioner ska ske inom ramen för upphandlingsprocessen. I den här frågan kommer även undertecknade att ta egna initiativ.

Med vänlig hälsning
Region Jämtland Härjedalen
Länsstyrelsen Jämtlands län
Krokoms kommun
Åre kommun
Bräcke kommun
Östersunds kommun
Handelskammaren Mittsverige
Jämtland Härjedalen Turism
Åre Destination
Svenska Turistföreningen

Elise Ryder Wikén
Regionråd
Ordförande Regionala Utvecklingsnämnden

Bilaga Bakgrund och nuläge

BILAGA

Bakgrund och nuläge

Nattågen Stockholm-Luleå-Narvik

- Trafiken Stockholm-Luleå-Narvik har upphandlats i konkurrens sedan 1999
- Avtal mellan Trafikverket och SJ som gällde till och med december 2018 har förlängts till att gälla till och med december 2020
- Avtalsförlängningen innebar oförändrade villkor (vilket bl a innebär att vagnar som används på Jämtland får användas till Norrbotten, men inte omvänt vilket inte varit optimalt)
- Utanför avtalet har SJ förlängt trafiken till Göteborg

Nattågen Stockholm-Östersund-Duved

- Regeringsdirektiv till Trafikverket att upphandla helårstrafik för nattågen Stockholm-Östersund-Duved ledde till trafik under avtalsperiod från september 2018 till och med december 2020

Trafik till och från Göteborg

- Utanför avtalet har SJ förlängt trafiken till och från Göteborg via Örebro från december 2018 och därmed skapat helårstrafik även från västra Sverige
- Trafiken till/från Göteborg ökar den geografiska tillgängligheten betydligt och Västra Götaland/Göteborg men även Närke/Örebro står för en ansenlig del av det totala resandet till Östersund/Duved och Luleå/Narvik
- Lösningen skapar direktförbindelser både Göteborg och Stockholm till både Jämtland och Västerbotten/Norrbotten/norra Norge

Upphandling av nattågstrafiken till/från mellersta och norra Sverige från och med 2021

- Utredning av olika alternativ genomförs under våren, klart sommaren 2019
- Anbudsförfrågan ut efter sommaren (troligen augusti 2019)
- Avtal klart i december 2019
- Trafikstart december 2020
- I upphandlingen ingår i nuläget (mars 2019), dvs i regeringens uppdrag till Trafikverket, nattågstrafik Stockholm-Östersund-Duved och nattågstrafik Stockholm-Luleå-Narvik men i upphandlingen annonseras i nuläget de båda linjerna inte som ett gemensamt paket.
- En gemensam upphandling skulle bl a medge en effektivare användning av vagnarna vilket innebär större möjligheter att möta säsongsvariationer. I dagens trafik tillåts Jämtlandsvagnar gå till Luleå-Narvik men inte tvärtom
- I upphandlingen ingår i nuläget inte nattågstrafik till/från Göteborg/Örebro